Lietas Nr. A420254324
A42-00893-25
ECLI:LV:ADRJLTN:2025:1031.A420254324.2.S

Administratīvā rajona tiesa

Liepājas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2025.gada 31.oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Stella Blūma,

piedaloties pieteicējai /Persona A/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras – pārstāvei /Persona E/,

atklātās tiesas sēdēs, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču platformu, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /Persona A/ pieteikuma par publiski tiesisko attiecību – valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā apdrošināšanas stāža no 1979.gada 10.septembra līdz 1982.gada 4.septembrim – konstatēšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2024.gada 9.decembrī saņemts pieteicējas /Persona A/ pieteikums parpubliski tiesisko attiecību – valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā apdrošināšanas stāža no 1979.gada 8.augusta līdz 1982.gada 30.septembrim – konstatēšanu.

Pieteicēja no 1979.gada 8.augusta līdz 1982.gada 30.septembrim strādāja /Nosaukums A/, taču pieteicējas rīcībā nav darba grāmatiņas. /Nosaukums A/ personālsastāva dokumenti Latvijas Nacionālajam arhīvam nav nodoti, līdz ar to no Latvijas Nacionālā arhīva šādas ziņas nav iespējams iegūt. To, ka pieteicēja no 1979.gada 8.augusta līdz 1982.gada 30.septembrim strādājusi /Nosaukums A/ var pierādīt tikai ar tā laika kolēģu liecībām.

[2] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (turpmāk – aģentūra) paskaidrojumā tiesai norāda, ka pamats konstatēt juridiskos faktus ir tikai tad, ja nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus, kas apstiprina šos faktus, vai ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot. Ja dokumentāri pierādījumi nav pieejami, juridiskā fakta konstatēšanai nepieciešamas vismaz divu liecinieku liecības.

[3] 2025.gada 14.oktobra tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja, bet aģentūras pārstāve pieteikumu neatzina.

2025.gada 14.oktobra tiesas sēdē tika nopratināti liecinieki /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/.

2025.gada 28.oktobra tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja.

Aģentūras pārstāve norādīja, ka liecinieku liecības ir savstarpēji saskanīgas un kopsakarā ar pieteicējas paskaidrojumiem tās nav pamata apšaubīt. Aģentūra ir pārliecinājusies, ka liecinieku /Persona C/ un /Persona B/, kuri nevarēja uzrādīt tiesai savas darba grāmatiņas, apdrošināšanas stāžā ir ieskaitīts darba periods /Nosaukums A/.

Motīvu daļa

[4] Lietā noskaidrojams, vai pieteicējas apdrošināšanas stāžā ir iekļaujams periods no 1979.gada 8.augusta līdz 1982.gada 30.septembrim. Pieteicēja norāda, ka šajā laika periodā bija nodarbināta /Nosaukums A/.

[5] Administratīvā lieta ir ierosināta par valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā apdrošināšanas stāža no 1979.gada 8.augusta līdz 1982.gada 30.septembrim konstatēšanu.

Atbilstoši Latvijas Nacionālā arhīva /vieta/ zonālā arhīva 2024.gada 9.februārī izdotajā izziņā norādītajam pieteicēja no darba /Nosaukums B/ atbrīvota 1979.gada 7.augustā, bet darbu /Nosaukums C/ uzsākusi 1982.gada 4.oktobrī (*lietas 7.lapa*). Pieteicēja tiesas sēdēs paskaidroja, ka precīzi neatceras datumus, kad tika uzsāktas un pabeigtas darba attiecības /Nosaukums A/, iespējams, varēja būt pārtraukums, bet ne ilgāk par mēnesi, jo tajā laikā tika pievērsta uzmanība tam, lai būtu nepārtrauktais darba stāžs. Pieteicēja piekrita, ka valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā apdrošināšanas stāža periods tiek precizēts uz 1979.gada 8.septembri līdz 1982.gada 4.septembrim. Tā kā 1979.gada 8.septembris bija sestdiena, tiesa precizē, ka pieteikums iesniegts par valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā apdrošināšanas stāža no 1979.gada 10.septembra līdz 1982.gada 4.septembrim – konstatēšanu.

[6] Likuma ,,Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 1.punktā noteikts, kādi darbam pielīdzinātie periodi ir pielīdzināmi apdrošināšanas stāžam līdz 1990.gada 31.decembrim. Savukārt atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 2.^{1}punktam šo pārejas noteikumu 1. un 2.punktā noteikto periodu aprēķināšanas, pierādīšanas un uzskaites kārtību, kā arī šo periodu aprēķināšanas nosacījumus nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.165 „Apdrošināšanas periodu pierādīšanas, aprēķināšanas un uzskaites kārtība" 2.punkts noteic, ka darbu un tam pielīdzinātos periodus līdz 1991.gada 1.janvārim neatkarīgi no sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanas pielīdzina apdrošināšanas periodiem, kas balstīti uz sociālās apdrošināšanas iemaksām un veido apdrošināšanas stāžu (izņemot šo noteikumu 35.punktā norādīto gadījumu), lai noteiktu tiesības uz valsts pensiju, kuras radušās pēc šo noteikumu spēkā stāšanās.

Ņemot vērā, ka pieteicējas rīcībā nav apdrošināšanas perioda apliecinoši dokumenti, kas varētu apliecināt to, ka pieteicēja laika periodā no 1979.gada 10.septembra līdz 1982.gada 4.septembrim bija nodarbināta /Nosaukums A/, tad pastāv pamats izvērtēt, vai ar tiesas spriedumu ir konstatējamakonkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšana – apdrošināšanas stāža esību norādītajā periodā.

[7] Pieteicēja norāda, ka sāka strādāt /Nosaukums A/ par piena savācēju mēneša laikā pēc atbrīvošanās no darba /Nosaukums B/, jo tajā laikā pievērsa uzmanību tam, lai būtu nepārtrauktais darba stāžs un periods, kad nestrādā, nevarēja būt ilgāks par mēnesi. Darbs sākās plkst.5.00 no rīta, pirmā savāktuve, kurā pieteicēja strādāja, bija /vieta B/ savāktuve. No /vieta C/ līdz /vieta D/ ezeram bija jābraukā pa mājām un jāsavāc piens, piens tika pieņemts /Nosaukums A/. Divas reizes mēnesī bija jāveic analīzes, pēc analīzēm tika maksāts par pienu, cik tas bija trekns. Piena savācēji paši rēķināja tauku procentu un attiecīgi arī par pienu maksājamo naudu. Katrai savāktuvei bija savs šoferis ar piena mašīnu. Vasaras periodā jau ap plkst.4.30 brauca pēc piena un līdz aptuveni plkst.12.00, ziemā bija īsāks periods. Katram pagastam bija sava savāktuve, mainījās savāktuves, kurā strādāja, ir strādājusi arī /vieta E/, pēdējā laikā strādājusi /vieta F/ savāktuvē. Vienā savāktuvē strādāja piena savācējs un šoferis. Vienā mašīnā līdz 2 tonnām varēja savākt pienu, vienā mucā ietilpst vairāk kā 2 tonnas.

No /Persona D/ darba grāmatiņas redzams, ka viņa strādājusi /Nosaukums A/ (*10.-14.lapa*). Aģentūras paskaidrojumā apliecināts, ka lieciniecei apdrošināšanas stāžā ir ieskaitīts darba periods /Nosaukums A/, tostarp, laika periods no 1979.gada 8.augusta līdz 1982.gada 30.septembrim. Tiesas sēdē lieciniece /Persona D/ liecināja, ka ir strādājusi /Nosaukums A/ Kadru daļā par kadru inspektori, strādājusi arī par Ražošanas daļas vadītāju. Pieteicēja strādāja /Nosaukums A/ par piena savācēju, bet konkrētus gadus nevar pateikt. Piena savācēji cēlās agri no rīta, brauca uz savāktuvi, ar piena mašīnām savāca pienu, atveda uz laboratoriju, kur pienam tika veiktas analīzes. Piena savācēji darbu beidza ap plkst.15.00.

Atbilstoši /Persona B/ darba grāmatiņas ierakstiem (*lietas 51.-55.lapa*) viņš ir strādājis /Nosaukums A/ par piena savācēju. Aģentūra ir apliecinājusi, ka minētais laika periods ir ieskaitīts /Persona B/ apdrošināšanas stāžā

(*lietas 44.lapa*). Tiesas sēdē, nopratināts kā liecinieks, /Persona B/ liecināja, ka pieteicēja ir viņa bijusī sieva, abi strādājuši /Nosaukums A/ un 1980.gadā apprecējušies. Liecinieks arī strādājis par piena savācēju dažādās savāktuvēs, darbs sācies agri no rīta līdz pusdienlaikam, ar smagās mašīnas šoferi brauca savākt pienu no privātpersonām. Piens tika nodots pienotavā, bija jāveic analīzes, jāraksta atskaites. Vienā dienā varēja tikt savākts piens līdz 4 tonnām atkarībā no izbrāķētā piena daudzuma un gadalaika. Pieteicējas nākamā darba vieta pēc /Nosaukums A/ bija /Nosaukums C/ un starplaiks bija mazāks par mēnesi, jo tajā laikā varēja sodīt par to, ka nestrādā ilgāk par mēnesi.

Liecību tiesas sēdē sniedza arī lieciniece /Persona C/. Ieraksti /Persona C/ darba grāmatiņā apliecina, ka viņa strādājusi /Nosaukums A/ no 1964.gada 26.oktobra līdz 1993.gada 31.maijam (*lietas 45.-49.lapa*) un aģentūra ir apliecinājusi, ka minētais laika periods ir ieskaitīts /Persona C/ apdrošināšanas stāžā (*lietas 44.lapa*).

Lieciniece tiesas sēdē liecināja, ka strādāja /Nosaukums A/ laboratorijā, bet laika periodu, kādā pieteicēja strādājusi par piena savācēju, neatceras. Piena savācējas pienākumos ietilpa piena savākšana, nogaršošana, aiztaisīšana, analīžu veikšana. Pieteicējas darba laiks bija no agra rīta līdz viss piens ir savākts. Vienā reizē ar vienu mašīnu iespējams aizvest 4 tonnas un 200 kg piena.

Izvērtējot pieteicējas tiesai sniegtos paskaidrojumus, kā arī tiesas sēdē sniegtās liecības, tiesai nerodas šaubas par sniegto liecību patiesumu. Tiesa piešķir ticamību tam, ka pieteicēja strīdus periodā ir strādājusi /Nosaukums A/. Liecinieku sniegtās liecības par pieteicējas veicamajiem darba pienākumiem, darba apstākļiem, ir saskanīgas un sakrīt ar pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem.

Ievērojot minēto, sniegtās liecības kopsakarā ar pārējo lietā iesniegto informāciju apstiprina pieteicējas norādīto, ka viņa, /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/ strīdus periodā ir bijuši vienlaicīgi nodarbināti /Nosaukums A/.

[8] Apkopojot lietā konstatēto, tiesa atzīst par pierādītu, ka pieteicēja laika posmā no 1979.gada 10.septembra līdz 1982.gada 4.septembrim ir bijusi nodarbināta /Nosaukums A/.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 256., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ pieteikumu.

Konstatēt, ka /Persona A/ apdrošināšanas stāžā ieskaitāms laiks no 1979.gada 10.septembra līdz 1982.gada 4.septembrim, kad viņa bijusi nodarbināta /Nosaukums A/.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajai apgabaltiesai viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.